

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Mentor in znanje št. 1/2015

V filmskem tečaju CINAGE na UTŽO v Ljubljani je teklo akcijsko raziskovanje zunaj predavalnice, sodelovalno učenje v skupini, recipročno učenje ...

Spoštovani mentorji,

akcijsko raziskovanje, tisto, ki dopolni delo v predavalnici in študijski program, ki ste si ga zastavili ob sodelovanju s svojimi starejšimi študenti, uvede sociolog Kurt Lewin (1890-1947), tisti, ki ga zanimata tudi *skupinska dinamika* (odnosi, ki se tkejo ali krhajo v skupini) in *izkustveno učenje*. Slednji razsežnosti sta obe navzoči v akcijskem raziskovanju. Kurt Lewin je tudi skoval izraz *akcijsko raziskovanje*, takšno, ki naj prinese vidne, otipljive rezultate. Raziskovanje, ki se konča v raziskovalnih poročilih, se ne zdi dovolj.

Prepričana sem, da akcijsko raziskovanje pri svojem delu pogosto uporabljate. Morda niste ozavestili korakov, ki jih pri tem naredite, morda bolj sledite občutku, ko si želite doseči vidne, otipljive rezultate, da imate na koncu kaj pokazati; posnamete film, izdelate vodnik, naredite stenski časopis, razstavo itd. Pomembno je, da ste v tej dejavnosti skupaj vsi, vi in vaši študenti.

Kako poteka, kaj je cilj

Metoda akcijskega raziskovanja obsega spiralo korakov, pri čemer je vsak korak sestavljen iz načrtovanja, delovanja, odkrivanja dejstev, spoznanj na podlagi delovanja (ibid.: 206). Kako torej?

Oblikujemo splošno, osnovno zamisel. Vprašamo se, kaj bomo počeli in seveda zakaj. Če vzamemo za primer študijsko skupino *Trgi, ulice in stavbe okoli nas*, povejmo, da si je želela pripraviti vodnik po Ljubljani, povezati znanje, ki ga pridobiva v tem programu, z znanjem, izhajajočim iz akcijskega raziskovanja. Pri tem je skupina naredila več korakov, ki so se med seboj povezali v spiralo. Vsak korak je imel nekaj faz: načrtovanje, izvedbo, evalvacijo.

Kaj je bil cilj njihovega raziskovanja: uporabiti svoje obstoječe znanje, ga povezati z odkrivanjem okolja, oblikovati tematske poti po mestu in jih vključiti v vodnik *Ljubljana, moje mesto*. Da se ob takem raziskovanju pletejo odnosi, da se povečata želja po učenju in zavzetost, to je moč razumeti.

Kaj o akcijskem raziskovanju in o prvem koraku pove Kurt Lewin

Naprej moramo natanko preučiti svojo zamisel in pretehtati, v kolikšni meri je uresničljiva. Pogosto ta proces traja dlje. *To prvo načrtovanje naj bo učinkovito, od tega je marsikaj odvisno!* Če je učinkovito, se oblikuje *splošni načrt*, kako bomo šli po poti do cilja in sprejme odločitev, kako bomo naredili prvi korak. Že takrat je izvorna zamisel spremenjena, največkrat je tako.

Naslednji korak sestoji iz kroga načrtovanja, izvedbe, spoznavanja dejstev, priprave podlage za tretji korak. To je čas reševanja problemov in izkustvenega učenja.

Zaključek

Mnogi so se spraševali, ali je akcijsko raziskovanje sploh raziskovanje, ker je razdeljeno na sekvence, zaporedne korake, ker smo vanj ujeti, ker je preveč determinirano. A ta dilema ni pomembna! Prepuščamo jo znanstvenikom.

Akcijsko raziskovanje poteka v povezavi z učenjem v predavalnici in skupnostnim izobraževanjem. *Akcijsko raziskovanje mora biti sodelovalno in mora potekati v skupini.* Temelji na kritični presoji akcije. Akcijsko raziskovanje pa se kot oblika interpretativne prakse razlikuje od bolj poznanega *empirično-analitičnega raziskovanja*.

Pa lep pozdrav,

Dušana Findeisen